

William Faulkner: **SVETLOBA V AVGUSTU, str 208**

Joe Christmas

Lena Groves

Joe Brown (Lucas Burch)

gospodična Joanna Burden

Gail Hightower

Simon McEachern

Byron Bunch

William Faulkner ameriški pisatelj, * 25. september 1897, New Albany, Misisipi, † 6. julij 1962, Oxford, Misisipi. Rodil se je v družini obubožanega lastnika plantaže. Študiral je na univerzi, sodeloval v 1. svetovni vojni v letalstvu in bil v Franciji težko ranjen. Po vrnitvi se je preživljal kot pleskar, mizar, poštar in knjigarnar v New Yorku. Prvi velik uspeh je dosegel z novelo *Svetišče*, ki jo je napisal, da bi zaslužil denar, ki ga z drugimi boljšimi deli ni mogel dobiti. Po prvih književnih uspehih si je kupil v Oxfordu (Misisipi) farmo na kateri je živel do smrti. Njegovo obsežno književno delo vključuje poleg mladostnih pesmi predvsem romane in novele. Njegovi romani so predvsem obsežna zgodovinska, socialna in moralna kronika ameriškega Juga, od državljanske vojne do novejših časov. V središču stojijo problemi bivših plantažnih družin, ki v usodah svojih članov tragično zapadejo v razvrat, degeneracijo in zločin, pa tudi položaj črncev in raso sovraštvo. Ta snov mu daje predvsem kot sredstvo za globljo analizo človekovega obstoja, dobrega in zla, tragike in očiščenja. Za svoje delo je prejel: leta 1949 Nobelovo nagrado za književnost in 1955 Pulitzerjevo nagrado.

OBNOVA

Lena Groves, noseča potuje, išče svojega zaročenca Lucasa Burcha, sliši da naj bi delal v skobljarni v Jeffersonu. Ko neko soboto prispe v mesto vidi v daljavi hišo v plamenih.

Zgodba preide na Byrona Buncha delavca v skobljarni ko se spominja dneva pred tremi leti, ko je pri njih začel delati precej nenavaden človek. Oblečen v praznjo obleko s cigareto v ustih. Kasneje Byron ugotovi da Christmas živi pri stari gospodični Burdenovi že dve leti in trguje z žganjem. Pred šestimi meseci pride tja delat tudi en nov, po imenu Joe Brown ki se kmalu spoprijatelji z Christmasom in postane njegov družabnik pri prodaji žganja. Skupaj tudi živita pri gospe Burdenovi, ki je bila Yankeejevka. Byron je delaven človek 30ih let, že sedem let dela v skobljarni tudi ob sobotah ko si sam določa delavnih. Tisto soboto na dan požara pride v skobljarno Lena Groves išoč svojega zaročenca, sprva misli da je to Byron vendar se zmoti. Byron ji pove zgodbo o goreči hiši, in tujcema ki tam prebivata in ji nehote izda da je njen zaročenec v resnici prekupčevalec z žganjem Brown ki ga je moč spoznati po beli brazgotinici v kotu ustnic.

Gail Hightower je bil nekoč duhovnik, ki so ga odstavili zaradi nevšečnosti ki jih je imel s svojo nezvesto ženo, ki je v sumljivih okoliščinah v Memphisu storila samomor . Byron je bil edini ki je prihajal k njemu na obisk in se mu izpovedal kaj se mu je pripetilo v skobljarni. Pove mu za požar in o Leni ki jo je odpeljal v njegovo stanovanje kjer je prenočila. Zaupa mu tudi da je bila gospodična Burdeova umorjena, storilec naj bi bil po vsej verjetnosti Chrostmas ali celo Brown ki so ga pijanega videli z hiši. Brown se je kasneje prikazal na policiji in trdil da je Christmas morilec in zahteval nagrado tisoč dolarjev. Sprva ga imajo za krivega, vendar ko Brown izda da je Christmas zamorec se stvari spremenijo.

Christmas je cel dan klatil po mestu, ko se je zvečerilo je zašel v črnski predel mesta kjer ga je zajel nenavaden strah in je kar se da hitro odšel od tja. Nato pride do ceste, kjer dobi občutek da se mu bo nocoj nekaj pripetilo.

Bil je petletna sirota v neki sirotišnici. Tam so ga otroci začeli zbadati z zamorcem. Sicer ni bil črne polti imel pa je nenavaden pergamentni odtенок kože. Držal se je bolj sam zase. Rad je jedel zobno pasto in nekega dne ko je v dietičarki sobi jedel zobno pasto sta v sobo prišla ona in mlad zdravnik Charlie. Skril se je za zaveso, vendar ga odkrijejo ko bruha ker je pojedel preveč paste. Dietičarka se boji da bo otrok povedal za njeno skrivno afero, otrok pa čaka kazni ker so ga prijeli pri kraji zobne paste. Dietičarka ga je sovražila ker je mislila da jo otrok muči. Šla je do vratarja ki otroka tudi ni maral saj je vedel da je zamorec in tako ne spada v sirotišnico belih otrok. Naslednji dan sta bila pogrešana otrok in vratar. Vratar ga je bil namreč sredi noči vzel iz postelje in ga skrivoma odpeljal iz sirotišnice. Vratar je mogel otroka pripeljati nazaj vendar ga je bila predstojnica primorana takoj oddati v posvojitev. Posvojil ga je neki McEarchern.

Njegovo življenje pri McEarchernovih ni bilo preprosto. Krušni oče ga je silil v učenje prezbitarijanskega katekizma in ker se ga otrok ni mogel naučiti na pamet ga ja ta pretepel . Dvanajst let kasneje je Joe od McEarcherna dobil v last telico. Nekega dne je opazil da telice ni, takoj je zaslišal Joea ki mu je rekel da je telico prodal denar pa spravil. V resnici pa je denar zapravil za novo obleko, s katero je nameraval na ples s svojo ljubico Bobbie. Bobbie je bila natakaraica v zakotni gostilni v mestu kamor sta občasno zahajala Joe in McEarchern. Očetovi opravki v mestu so se zavlekli zato sta odšla jest v to gostilno kjer jo je zagledal. Oče mu je kasneje prepovedal obiskovanje tako krajev vendar je se Joe še vračal tja. Dolžen ji je 5 centov za kavo ko je naročil samo kolač. Postaneta ljubimca, materi je kradel denar da je lahko njej kupoval darila, ona pa se je zabavala tudi z drugimi moškimi . Zvečer se je Joe splazil iz hiše da bi z Bobbie odšla na ples, ni pa vedel da je za njim jezdil tudi McEachern. Na plesu pride do pretepa med Joeom in očetom, oče Bobbie označi za vlačugo, Joe pa McEacherna s stolom udari po glavi da ta nepremično obleži na tleh, Joe misli, da ga je ubil. Nato pojezdi domov vzame ves shranjen materin denar in se odpravi v mesto k Bobbie. Tam ji pove da je denar za njuno poroko, vendar ga samo pretepejo in pustijo nezavestnega v sobi, saj nočejo imeti težav s policijo zaradi njega-morilca.

Ko se prebudi zapusti hišo in se odpravi na 15let dolgo pot po celi Ameriki dokler se na koncu ustavi v Jeffersonu. Tam zaradi lakote zaide v hišo gospodične Joanne Burdenove, ki se ga ne ustraši, temveč mu ponudi hrane. Ponudila mu je tudi barako blizu njene hiše kjer se je lahko naselil, vsak večer pa ga je v kuhinji na mizi čakala večerja. Z Burdenovo se nista veliko videvala saj se je starka(bilo ji je nekaj čez štirideset let) držala zase. Ni je bilo zraven, ko je večerjal, videl jo je le kdaj na vrtu ali skozi okno njene

sobe. Ljudje je niso marali ker se je zavzemala za pravice črncev in jih tudi sprejemala v svoji hiši. Christmas in Burdenova sta imela skrivno razmerje, vendar je Christmasa motila njena moškost in pomanjkanje plahosti zato si jo je nekoč silno grobo vzel, misleč da ga bo zdaj začela sovražiti ampak se je zmotil. Še zmerja je pustila kuhinjska vrata odklenjena. To ga tako razjezi da vse razbije in on nje več mesecev ni duha in sluha. Nekoč ko je že delal v skobljarni ga je pričakala v njegovi kolibi in mu razodela svojo življenjsko zgodbo.

Njen ded Calvin Burden je imel sina Nathaniela Burdena ki je pobegnil od doma in se po 16letih vrnil iz Mehike z bodočo ženo Juano in sinom Calvinom. Calvina in deda je ubil bivši lastnik sužnjev ko so se sporekli zaradi volilnih pravic črncev. Nathaniel je grobove skrival v bližini hiše da trupel nebi oskrunili sovražniki. Tu je pokopal tudi Juano, se ponovno poročil z neko žensko iz Nove Anglije ki je bila Joannina mati.

Začelo se je drugo obdobje njunega razmerja, ko se je gospodična Burdenova spremenila, postala ljubezniva, hkrati pa vse bolj izpirjena, saj se je z njim igrala igrice, se mu skrivala v omari da jo je mogel ta najti, včasih se mu je skrivala tudi med grmovjem, in v deblu sta si puščala skrivna sporočila. Kmalu pa je to prešlo v tretje obdobje ko je začela govoriti o otroku. Christmas tega seveda ni hotel in ko mu je povedala da je noseča se je odločil da bo zbežal. Ampak tega ni storil, vedno je prelagal datum odhoda. Potem ga je povabila k sebi v hišo na pogovor in mu zaupala svoj načrt da bi on prevzel njene posle, ki jih je imela s črnci in obiskovanjem njihovih šol in domov, ona pa bi bila njegova tajnica. Nič pa ni omenila prihajajočega otroka.

Takrat se je že družil z Brownom, ki je zdaj tudi živel z njim v kolibi in je posumil v razmerje med Christmasom. Burdenova ga nekoč pričaka k kolibi kjer še zmeraj nadaljuje s svojim blaznim načrtom, na katerega Joe še vedno noče pristati in ji pravi da sploh ni noseča ampak le stara. Burdenova izjavi da bi bilo še najbolje če bi bila oba mrtva. Kmalu ga spet povabi v hišo kjer ga pričaka s pištolo v roki in Christmas opazuje senco petelina ko ta švigne naprej.

Christmas se znajde na cesti in ustavi avtomobil. Moški in ženska v avtu se čudno vedeta in ko zavijeta po njunem pričanju na bližnjico Christmas nekaj posumi in izstopi. Šele nato vidi da v rokah drži revolver in se zavedel da je bil strel namenjen njej in njemu.

Pri šerifu se prikaže Brown z besedami da ve kdo je morilec in zahteva svojo nagrado 1000dolarjev. Rekli so mu da bo nagrado dobil šele ko bo morilec ulovljen.

Byron zopet obišče Hightowerja in mu pove da je Leni povedal da ima njej zaročenec zunaj mesta nekaj opravkov, ni ji izdal da je na lovu za morilcem, in ji uredil stanovanje v njegovi kolibi saj je sama menila da sodi tja. Hightower je šokiran, mnenja je da Byronu pomaga sam hudič, naj se ne žrtvuje zanjo in naj si rajši najde drugo žensko ki nima nezakonskega otroka in se bo poročila z njim. Vendar se Byron s tem ne strinja.

V torek k šerifu pride črnc iz neke vaške črnske cerkve in zatrdi da je bil Christmas pri njih. Šel je v cerkev in se tam stepel z vaščani. Naslednji dan je tja prišel šerif s spremstvom in psi ter začel z iskanjem Christmasa. Lov je bil neuspešen in vrnil so se domov.

V petek so Christmasa prijeli v Mottstownu ko se je mirno sprehajal po ulici in samo čakal kdaj ga bo kdo prepoznal kot morilca iz Jeffersona. V Mottstownu pa je že trideset let prebival star zakonski par Hines. Redko so ju videvali v mestu in nekateri sploh niso vedeli kako izgledata. Ko je stari gospod Doc Hines izvedel za Christmasa ga je popadla huda jeza in je zahteval da storilca pri priči linčajo. Ko je prispel domov in zgodbo povedal svoji ženi je ta od njega zahtevala odgovor na vprašanje k jo je mučilo že trideset let, kaj je namreč storil z Millynim otrokom.

Christmasa so še isti dan prepeljali z avtom v Jefferson kjer mu bojo sodili, tja pa sta se za njim odpravila tudi zakonca Hines.

Byron je zopet pri Hightowerju in mu zaupa da so morilca prijeli in da je živ in zdrav ter čaka v ječi, izda pa mu tudi da se je po tridesetih letih našla Christmasova stara mati, ki jo Byron skupaj z njenim možem Docom Hinesom pripelje k Hightowerju. Ženska mu zaupa zgodbo da je njuna hči Milly zanosila s članom nekega cirkusa za katerega se je govorilo da ima v sebi nekaj črnske krvi. Ko je Hines to izvedel je znorel in pojezdil za hčerko ki se je skupaj s svojim ljubimcem odpeljala. Hines ju je dohitel in ga ustrelil, hčerko pa na konju pripeljal nazaj domov. Ob porodu je Milly umrla, Hines pa je otroka odnesel neznano kam . Hines pa je otroka odpeljal v sirotišnico v Memphis in ga pustil pred hišnim pragom, sam pa ga je tudi poimenoval in poznal dietičarko s katero se je tako nesrečno zapletel Joe. Hinesu je bog narekoval kaj mora storiti in da je pankrt oskrunba na zemlji in mora umreti. Starka kasneje prosi Hightowerja naj brani njenega vnuka rekoč da je tiste noči ko naj bi zahajal k svoji ljubici v resnici prihajal k njemu, vendar Hightower ostro zavrne to prošnjo in jih pomeče iz hiše.

Lena je dan po tem, v ponedeljek rodila. Byron je prišel po pomoč k Hightowerju ker zdravnik ni mogel priti pravočasno in ker je Hightower nekoč že sodeloval pri porodu. V kolibi sta bila prisotna tudi zakonca Hines, gospa je bila čisto presrečna nad otrokom, za katerega je mislila da je oče Christmas in ga klicala Joe. Hightower izve da je Byron vprašal Leno za roko vendar ga ja ona zmeraj zavrnila, ko ga je šel iskat je ugotovil da je Byron dal odpoved v skobljarni in odšel neznano kam.

Byron se je tudi odjavil iz svojega stanovajna in imel je namen zapustiti Jefferson, nato odide do šerifa in mu pove za ozadje zgodbe o Joeu Brownu in ga prosi če lahko na željo njegove zaročenke pošlje Browna v kolibo. Šerif se strinja in Browna s spremstvom pošlje proti baraki pod pretvezo da bo končno dobil svojo nagrado. Byron vse to opazuje iz skrivališča. Ko Brown zagleda zaročenko se zdrzne vendar še naprej verodostojno laže in da potrebuje pred poroko še postoriti nekaj zadev in zbeži skozi okno ker je natvezel da ga pred vrati čaka človek ki ga lovi. Byron je že na poti proti železniški postaji ko zagleda bežečega Browna, hoče se mu postaviti po robu, vendar jo samo grdo skupi in obleži na tleh. Nato spet krene na pot ko mu možak na vozu pove da so pred kakšno uro Christmasa ubili.

Christmasa je ujel in ubil mlad mož Percy Grimm k je ljubil orožje in njegova največja želja je bila nositi vojaško uniformo. Šerifa je prepričal da so lahko imeli varnostne obhode po mestu in pridobil si je tako zeleno pištolo. Christmas pobegne in Grimm se zapodi za njim in ga lovi vse dokler se Christmas ni zatekel v Hightowerjevo hišo kjer Christmas Hightowerja z revolverjem udari v glavo. Grimm ga za tem ustrelil in nato tudi kastrira.

Hightower s prevezano glavo sedi ob oknu in razmišlja o zgodovini svojih prednikov, svojega deda, ki so ga med državljanski vojno sestrelili s konja-podoba na katero je bil sila ponosen in katero je pogosto omenjal v svojih pridigah ko je še bil duhovnik. Zdi se mu da umira.

Prekupčevalec s pohištvom razlaga svoji ženi o prigodi ki se mu je zgodila ko je potoval v Tennessee. Na poti pobere dva nenavadna potnika za katera sprva misli da sta zakonca, ko pa zvečer sliši njun pogovor ugotovi, da nista poročena in da otrok ni njegov. Ugotovil je tudi da nekoga lovita, najverjetneje očeta njenega otroka za katerega nista imela pojma v katero smer je pobegnil. Prekupčevalec na koncu izrazi mnenje da ženske ni toliko mikalo iskanje pobeglega očeta kot sama dogodivščina popotovanja in odkrivanja sveta. Zgodba se zaključi ko prispejo pred mesto Salsbury v Tennesseeju.

ROMAN

Roman Svetloba v avgustu je socialna in moralna podoba ameriškega Juga, ki prerašča v analizo temeljnih vprašanj človekovega bivanja, dobrega in zla v človeku ter v razmerja med posameznikom in skupnostjo. Problem rasnega sovraštva pisatelj povezuje s prikazom fanatičnega verskega pravičništva, ki mu pisatelj postavi nasproti načelo usmiljenja, odpuščanja in ljubezni do bližjega. Slog je naturalističen s pridobitvami modernističnega pripovedništva. Tri zgodbe (Lena, Christmas, Hightower) se med seboj prepletajo in dajejo vtis nepreglednosti, saj dogajanje ne poteka v skladu z objektivnim časom in prostorom. Tako se nekaj časa pogloblja v preteklost potem se dogajanje preseli v popolnoma drugačen čas in prostor. Šele sčasoma se deli povežejo v smiselno celoto, v ospredju katere sta predvsem zavest in podzavest literarnih oseb.

TEME:

- Odtujenost (vse osebe so nekakšni družbeni izobčenci)
- (Krščanski motivi (življenje in smrt Christmase spominjata na samo Kristusovo življenje, Lena in njen pankrski otrok spominjata na Marijo in Jezusa, medtem ko Byron na Jožefa))
- Rasizem (Christmas, ki ni niti belec niti črnc in se zato ne more vključiti v nobeno skupnost. Dogajanje je postavljeno v čas po državljanski vojni ko je suženjstvo odpravljeno vendar je možno zaznati sovraštvo bele rase do črne in obratno)
- Vera (je predstavljena kot v negativni luči, kot nazadnjaška in vir agresije)

JOE CHRISTMAS: je belopolit, a od najzgodnejšega otroštva živi v prepričanju da se po njegovih žilah pretaka črna kri. Ne more se ukoreniniti ne v skupnosti belcev, ne črncev. Precej časa živi v nenavadnem ljubezenskem razmerju s starejšo gospodično Budenovo, ki jo najverjetneje tudi umori. Zato postane žrtev preganjanja ki se konča z njegovo smrtjo in kastracijo. V njegovi usodi lahko odkrivamo številne vzporednice z Jezusom (skrivnostne okoliščine njegovega rojstva, izpostavljenost sovraštvu, in dejstvo da so na božični večer našli pred vrati sirotišnice.

BYRON BUNCH: Deloholik, ki je v družbi največkrat spregledan ali smatran kot nenavaden. Edini prijatelj je Hightower. Je slabič saj pusti da drugi okoli njega opletajo z njim (Lena ki ga vzame sabo na potovanje po Ameriki). Za vsako pomembnejšo odločitev gre po nasvet k Hightowerju ki ga ima kot za nekakšnega mentorja.

GAIL HIGHTOWER: nekdanji duhovnik, obremenjen s preteklostjo. Predstavlja osamljeno, od družbe odmaknjeno osebo. Byronova dejanja ne podpira saj zaradi svojega verskega prepričanja na Leno gleda s prezirom, vendar mu še zmeraj ostaja dober prijatelj in mu pomaga v težavah. Po ženinem samomoru hočejo prebivalci Jeffersona Hightowerja prisiliti naj odide iz mesta, češ da mu bo sprememba okolja koristila, vendar tega ni hotel storiti.